

1.2.2011

HH28A

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

97.02.2011
ad 12.11.2007
daro

**Lausunto työryhmän mietinnöstä "Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken.
Hallintolainkäytön tasotyöryhmän mietintö"**

Etelä-Suomen aluehallintovirasto esittää lausuntonaan asiakohdassa mainitusta asiasta liitteinä olevista aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen sekä peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen osalausunnoista ilmenevän.

Ylijohtaja

Anneli Taina

Hallintopalvelujen vastuuyksikön
johtajan sijainen,
talouspäälikkö

Pasi Katajisto

LIITTEET ympäristölupavastuualueen sekä
peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen lausunnot

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
fax 03 570 8002
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

Hämeenlinnan päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL 150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola

28.1.2011

Hallintopalvelujen vastuuyksikkö

Viite Lausuntopyyntö 8.12.2010

Asia Oikeusministeriön lausuntopyyntö 30.11.2010 työryhmän mietinnöstä "Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken. Hallintolainkäytön tasotyöryhmän mietintö (OM:n mietintöjä ja lausuntoja 78/2010)

Oikeusministeriö on pyytänyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolta lausuntoa yllä mainitusta työryhmämietinnöstä. Työryhmä on tarkastellut oikeusturvan takeita hallintoasian elinkaaren eri vaiheissa (hallintopäätös, oikaisuvaatimus, hallinto-oikeus, korkein hallinto-oikeus) ja tavoitteena on ollut, että muutoksenhakujärjestelmä hallintoasioissa olisi mahdollisimman selkeä ja johdonmukainen eikä muutoksenhaussa olisi eri asiaryhmien kesken perusteettomia eroavuuksia. Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue pitää tätä tavoitetta kannatettavana, mutta korostaa, että perusteltuja eroavuuksia tulee jatkossakin mahdollistaa.

Mietinnön osa-alueista peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue esittää seuraavaa:

Oikaisuvaatimus

Työryhmän mietinnössä on ehdotettu oikaisuvaatimuksen käyttöalaa laajennettavaksi nykyisestä. Mietinnön mukaan tulevaisuudessa tavoitteena tulisi olla yleinen oikaisuvaatimusjärjestelmä, jossa muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena pääsääntöisesti olisi oikaisuvaatimus hallintoviranomaiselle. Tilanteista, joissa oikaisuvaatimusta ei sovellettaisi, säädettäisiin erikseen.

Toisaalta mietinnössä todetaan, että järjestelmän laajentamisen tulisi tapahtua myös jatkossa hallinnonalojen omina lainsäädäntöhankkeina, koska merkitystä on sillä, miten oikaisuvaatimuksen käyttö soveltuu kyseessä oleviin asioihin. Erillisessä lainsäädäntöhankkeessa huomiota voidaan kiinnittää esimerkiksi ratkaisujen määrää, oikeusturvanäkökohtiin ja asianosaisten määrään.

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 020 636 1040
kirjaamo.etela@avi.fi
www.avi.fi/etela

x Hämeenlinnan
päätoimipaikka
Birger Jaarlin katu 15
PL150, 13101 Hämeenlinna

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9
PL 110, 00521 Helsinki

Kouvolan toimipaikka
Salpausselänkatu 22
PL 301, 45101 Kouvola

Työryhmän ehdotus, että oikaisuvaatimuksen käyttöä pohditaan erikseen eri hallinnonalojen osalta, on asianmukainen. Koska eri viranomaisten käsittelemät asiat saattavat olla hyvin erilaisia, on eri asiaryhmien osalta erikseen ratkaistava oikaisuvaatimusjärjestelmän soveltuminen.

Kuten mietinnössä on todettu, oikaisuvaatimusjärjestelmän ulkopuolella ei ole sellaisia suuria asiaryhmiä, joiden tulisi selvästi kuulua sen alaisuuteen. Tämäkin huomioon ottaen oikaisuvaatimusjärjestelmän laajentamista kaikkiin peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen päätöksiin ei voida pitää asianmukaisena, koska pääosin vastuualueen päätöksissä on kyse juridisesti perusteltavista lupa- ja valvonta-asioista, joissa viranomainen perehtyy asiaan ja selvittää päätöksensä perusteiden olemassaolon tarkoin jo ensimmäisellä kerralla. Hallintolain 50 §:n 1 momentin 4 kohta on jo nyt käytettävissä silloin, kun asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen.

Mikäli oikaisuvaatimusmenettelyä edellytettäisiin tilanteissa, joissa kysymys on eriävistä näkemyksistä laintulkinnasta, pakollinen oikaisuvaatimusmenettely pitkittäisi tuomioistuimen kannan saamista laintulkintaan.

Pahimmillaan pakollinen oikaisumenettely johtaisi kestävämpään tilanteeseen mahdollisten vahingonkorvausvaatimusten osalta (esim. osakeyhtiölain ja asunto-osakeyhtiölain mukaiset erityisen tarkastuksen määräämistä koskevat asiat). Mikäli laaja asia käsiteltäisiin uudelleen aluehallintovirastossa ja sen jälkeen vielä muutoksen- hakutuomioistuimissa, saattaisi käsittely mahdollisine täytäntöönpanokieltoineen johtaa siihen, että erityisen tarkastuksen perusteella ei enää voitaisi nostaa vahingonkorvauskannetta kanneajan vanhentumisen vuoksi.

Pakollinen oikaisuvaatimusmenettely ei myöskään sovellu tilanteisiin, joissa lupa peruutetaan viranomaisen aloitteesta ja joissa peruutus tulee voimaan heti, ellei valitusviranomainen toisin määrää. Valittajalla lienee näissä tapauksissa suuri tarve saattaa asiansa mahdollisimman nopeasti tuomioistuimeen ja saada täytäntöönpano keskeytetyksi.

Mietinnössä todetaan, että vaikka toisen asteen esteellisyydestä ei säädetä erikseen, hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan yleislauseketta voisi olla syytä tulkita tarvittaessa hyvinkin velvoittavalta pohjalta tilanteessa, jossa ensi asteen päätöksen tehnyt viranhaltija toimii valmistelijana ja esittelijänä oikaisuvaatimuksen ratkaisevassa toimielimessä. Oikaisuvaatimusten käsittely kuluttaisi näin ollen jo ennestään niukkoja viranomaisen resursseja ja perehtyminen oikaisumenettelyssä ennestään tuntemattomaan asiaan veisi hallintoviranomaiselta tuplasti työaikaa.

Asioita, joihin oikaisuvaatimusmenettely saattaisi sopia, ovat esimerkiksi osakeyhtiölaissa, asunto-osakeyhtiölaissa ja yhdistyslaissa säädetty yhtiön osakkaan ja yhdistyksen jäsenen oikeus hakea aluehallintovirastolta oikeutta kutsua yhtiön tai yhdistyksen kokous koolle tai osakeyhtiölaissa ja asunto-osakeyhtiölaissa säädetty tilintarkastajan tai toiminnan tarkastajan (asunto-osakeyhtiölaki) määrääminen yhtiölle. Myös esim. maksutalletusasiat ovat pääasiallisesti juridisesti selviä ja vaativat pikemminkin tarkkuutta. Muutosta näissä asioissa ei tosin haeta muulloin kun

on tulkinnanvaraisuutta siitä, onko talletus ylipäättään sellainen, että se on otettava talletuksena vastaan. Talletusten nostoa koskevissa mahdollisissa virhetilanteissa riittävät hallintolain oikaisumenettelyä koskevat säännökset.

Mietinnön sivulla 65 todetaan, että oikaisuvaatimusjärjestelmä soveltuisi käytettäväksi tilanteissa, joissa nykyisin tehdään valitus hallintoviranomaiselle. Esimerkkeinä mainitaan perusopetuslain 42 ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 44 §:t, joissa säädetään valitustiestä aluehallintovirastoon.

Myös laissa kehitysvammaisten erityishuollosta säädetään muutoksenhausta aluehallintovirastoon. Nykyisen lain 36 §:n mukaan yksilöllistä erityishuolto-ohjelmaa koskeva oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastoon, joka tarkoituksenmukaisuussyistä voi määrätä erityishuolto-ohjelmaa oikaistavaksi. Lain 81 §:n mukaan erityishuollon johtoryhmän, sosiaalilautakunnan tai kunnallisen viranhaltijan päätökseen, joka koskee erityishuollon antamista tai lopettamista taikka yksilöllisen erityishuolto-ohjelman hyväksymistä, haetaan muutosta aluehallintovirastolta. Sen päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Nykyisellään muutoksenhakujärjestelmä on kolmiportainen, mikä osaltaan hidastaa asioiden käsittelyä. Käsityksemme mukaan oikaisuvaatimus tulisi sekä 36 että 81 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tehdä aluehallintoviraston sijasta erityishuoltopiirin johtoryhmälle ja siitä päätöksestä tulisi voida valittaa hallinto-oikeuteen. Toisena vaihtoehtona olisi aluehallintoviraston toimiminen oikaisuvaatimusviranomaisena niissäkin asioissa, joissa se nykyisin toimii valitusviranomaisena. Muutoksenhakujärjestelmä on nykyisellään sekava eikä aluehallintoviraston tehtävään luontevasti sovellu valitusten ratkaiseminen.

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueella ei ole tältä osin kommentoitavaa työryhmämietinnössä esitettyyn.

Korkein hallinto-oikeus ensimmäisenä muutoksenhakuasteena

Mietinnön mukaan lasten tahdonvastaisista huostaanotoista tulisi päättää ensi vaiheessa asiantuntijaelimessä. Lastensuojelulain 14 §:ssä säädetään kunnan velvollisuudesta asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoista koostuva asiantuntijaryhmä. Tämän ryhmän tarkoituksena on huolehtia siitä, että lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on käytettävissään lapsen kasvun ja kehityksen, terveydenhuollon, oikeudellista sekä muuta lastensuojelutyössä tarvittavaa asiantuntemusta. Tämän asiantuntijaryhmän tarkoituksena on siis tukea ja auttaa sosiaalityöntekijää. Käsityksemme mukaan tämä ryhmä ei sovellu asiantuntijaryhmäksi joka tekisi tahdonvastaista huostaanottoa koskevat päätökset.

Jos huostaanotoista päättäisi mietinnössä mainittu asiantuntijaryhmä, olisi muodostettava uusi toimielin. Käsityksemme mukaan uuden toimielimen muodostaminen ei ole realistista. Jo nykyisinkin kunnilla on ollut vaikeuksia löytää neuvoa antavaan ryhmään halukkaita asiantuntijoita. Jos ryhmän tehtäväkuva muuttuisi neuvoa antavasta päätöksiä tekeväksi, menetettäisiin sosiaalityöntekijöiden

asiantuntijaryhmältä saama tuki. Ei myöskään voida ajatella, että palattaisiin vanhaan järjestelmään, jossa päätöksen teki poliittisin perustein valittu lautakunta tai vastaava toimielin, koska tällöin päätöksentekijöillä ei ole tarvittavaa asiantuntemusta. Se, että tahdonvastaista huostaanottoa koskeva päätös tehdään ensiasteena hallinto-oikeudessa, on ongelmallinen hallinto-oikeuden roolin näkökulmasta mutta se kuitenkin takaa paremman asiantuntemuksen kuin vanha järjestelmä. Myöskään ehdotettu uusi asiantuntijatoimielin ei tunnu toteuttamiskelpoiselta.

Mietinnössä esitetään, että sijaishuoltoon sijoittamista koskevan päätöksen tekisi hallinto-oikeuden asemasta lastensuojeluviranomainen. Tältä osin tulisi tarkentaa, tarkoitetaanko tällä viranhaltijaa vai monijäsenistä toimielintä, kuten sosiaalilautakuntaa tai vastaavaa.

Käsityksemme mukaan tällaista päätöksentekoa ei voi siirtää lautakunnalle mutta sen sijaan voitaisiin harkita mahdollisuutta, että päätöksen tekisi lastensuojelulain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu sosiaalityöntekijän ammatillisen kelpoisuuden omaava viranhaltija, kuitenkin niin, että päätöksestä voisi valittaa asian joutuisuuden ja asiantuntemuksen takaamiseksi suoraan hallinto-oikeuteen. Vastaavasti voisi harkita mahdollisuutta, että lastensuojelulain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu viranhaltija tekisi hallinto-oikeuden sijaan päätöksen myös väliaikaismääräyksen antamisesta lapsen olinpaikasta ja siitä miten lapsen hoito ja kasvatus on huostaanottoa koskevan asian tuomioistuinkäsittelyn aikana järjestettävä. Myös näistä päätöksistä tulisi voida valittaa suoraan hallinto-oikeuteen. Mikäli oikaisumenettelyä kuitenkin pidettäisiin näissä asioissa tarpeellisenä, voisi toimivaltaisena viranomaisena olla aluehallintovirasto. Sen sijaan lapsen tutkimusluvasta tulisi edelleen hallinto-oikeuden päättää.

Valituslupajärjestelmän kehittäminen

Työryhmämietinnön mukaan valituslupajärjestelmää tulisi kehittää elinkaarimallin pohjalta nykyistä yhtenäisemmäksi ja johdonmukaisemmaksi. Valitusmahdollisuus tulisi määräytyä perustellun oikeussuojan tarpeen pohjalta kaikissa asiaryhmissä. Pitkän aikavälin kehityssuuntana tulisi mietinnön mukaan olla yleinen valituslupajärjestelmä muutoksenhaussa hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Erikseen säädettäisiin asioista, joihin valituslupajärjestelmä ei soveltuisi.

Tältä osin peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueella ei ole kommentoitavaa.

Valituskiellot korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Työryhmän esityksen mukaan valituskielloja tulisi käyttää muutoksenhaussa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain poikkeuksellisesti, lähinnä silloin kun kyse on oikeudellisesti yksinkertaisista asioista, joissa ei ole merkittävää oikeussuojan tarvetta ja joissa korkeinta hallinto-oikeutta edeltävät oikeussuojakeinot ovat riittäviä. Käsityksemme mukaan valituskiellot soveltuvatkin hyvin sellaisiin asioihin, joissa oikaisuvaatimusmenettelyä voidaan laajentaa.

Muistiossa esitetään myös nykyisten valituskieltojen muuttamista valituslupasääntelyksi silloin, kun kyseessä olevaan asiaryhmään voi sisältyä myös oikeudellisesti tulkinnanvaraisia kysymyksiä tai kun kyse on henkilön perusoikeudesta. Esimerkkinä tällaisesta asiasta mainitaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut. Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualue pitää tehtyä esitystä perusteltuna.

Päätösten julkaiseminen

Mietinnön mukaan alueellisten hallinto-oikeuksien ja korkeimman hallinto-oikeuden tulisi nykyistä enemmän julkaista päätöksiään ja tiedottaa niistä. Tämä on kannatettavaa. Nykyistä laajempi tiedon saanti hallintotuomioistuinten päätöksistä olisi omiaan parantamaan hallintoasioissa annettujen ratkaisujen yhtenäisyyttä.

Muuta huomioitavaa

Mietinnössä on hallinto-oikeudelliseen oikeussuojajärjestelmään kuuluvaksi todettu lyhyesti myös hallintokantelu, jolla on merkitystä erityisesti tosiasiallisen hallintotoiminnan ja tosiasiallisen julkisen vallan lainmukaisuuden valvonnassa. Vaikka hallintokantelua ei mietinnössä enempää käsitelläkään, peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualue esittää saadun lukuisan asiakaspalautteen johdosta, että sikäli kuin hallintolainkäyttölakia nyt esillä olevan mietinnön perusteella muutetaan, myös lain 5 § 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä nimenomaisesti mainittaisiin hallintokantelupäätöksiä koskeva valituskielto.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen juristiylitarkastajat.

Johtaja

Esa Ellala

Ylitarkastaja

Pirjo Partanen

Muistio/Aino Turpeinen

Tehtävien jako hallintotuomioistuinten kesken, OM 78/2010

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue esittää mietinnöstä lausuntonaan seuraavaa:

Oikeussuoja asian käsittelyn eri vaiheissa

Tavoitteeksi on asetettu mahdollisimman selkeä ja johdonmukainen muutoksenhakujärjestelmä hallintoasioissa, minkä vuoksi on tärkeää, että eri asiaryhmien kesken ei ole muita kuin oikeussuojan tarpeeseen perustuvia eroavuuksia. Mietinnössä on lähdetty hallintoasian elinkaaresta, jossa asianosaisen oikeussuojan tosiasiallisen toteutumisen kannalta on tärkeää, että lainmukainen ja tosiasioita vastaava päätös saadaan mahdollisimman pian.

Oikaisuvaatimus

Työryhmä on katsonut, että oikaisuvaatimusta koskevien menettelysäännösten kehittäminen ja oikaisuvaatimuksen käyttöalan laajentaminen vahvistaisi hallintoviranomaisten roolia oikeusturvan antamisessa. Pääsääntönä pitäisi olla yleinen oikaisuvaatimusjärjestelmä, jolloin muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena on oikaisuvaatimus hallintoviranomaiselle.

Vesi- ja ympäristölupa-asioissa voidaan oikaisuvaatimus tehdä eräissä tapauksissa, lähinnä silloin, kun toinen viranomainen on lupaviranomaisen päätöksessä annetun määräyksen (valtuutuksen) perusteella muuttanut päätöstä.

HE:ssä 226/2009 vp on katsottu, että oikaisuvaatimusjärjestelmä ei sovellu moniasianosaisiin asioihin, joissa asianosaisilla voi olla erisuuntaisia tai keskenään kilpailevia intressejä, kuten ympäristöhallinnon alan moniasianosaiset kaava- ja lupapäätökset.

Mikäli yleiseen oikaisuvaatimusmenettelyyn kuitenkin siirrytään, niin vesi- ja ympäristölupa-asioissa ongelmallista olisi asianosaisten kuuleminen. Näissä asioissahan saattaa olla suuri määrä asianosaisia, joiden intressit ovat ristiriidassa keskenään, jopa vastakkaiset. Tällä hetkellä lupaviranomainen suorittaa valituksista kuulemisen. Asianosaisten määrä voi olla jopa satoja, joita siis on kuultava valitusten johdosta ennen asian siirtymistä hallinto-oikeuteen. Osin epäselvää olisi, pitäisikö vastaava kuuleminen suorittaa myös oikaisuvaatimuksen kohdalla. Oikaisuvaatimus saattaa vaikuttaa monen muunkin asianosaisen oikeusturvaan kuin vain oikaisun vaatijan. Joka tapauksessa yleinen oikaisuvaatimusmenettely lisää työtä hallintoviranomaisessa, mikä pitäisi myös ottaa huomioon viranomaisten resursseissa.

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Mietinnön mukaan tavoitteena on hallinto-oikeuksien kehittäminen mahdollisimman tasavahvoiksi ensi askeen muutoksenhakutuomioistuimeksi. Asiat tulisi hajauttaa kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Asioiden keskittämiseen yhteen hallinto-oikeuteen tulisi olla erittäin painavat perusteet.

Vesi- ja ympäristölupa-asioissa valitukset käsitellään tällä hetkellä ainoastaan Vaasan hallinto-oikeudessa. Mietinnön mukaan erityisen asiantuntemuksen tarve aluehallintoviranomaisten toimivaltaan kuuluvia ympäristölupia koskevien valitusten käsittelyssä puoltaa niiden keskittämistä yhteen tai kahteen hallinto-oikeuteen. Sen sijaan kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ratkaisutoimivaltaan kuuluvien asioiden osalta on perusteita hajauttaa ne kaikkiin hallinto-oikeuksiin, kunhan selvitetään, millä tavoin erityisasiantuntemus turvataan niiden käsittelyssä.

Ympäristölupavastuualueen käsityksen mukaan vesi- ja ympäristölupia ei ole syytä hajauttaa edes kahteen hallinto-oikeuteen. Riittävän pätevien ja kokeneiden asiantuntijoiden saaminen edes yhteen hallinto-oikeuteen ei esimerkiksi suurten ikäluokkien eläköitymisen vuoksi tule olemaan helppoa. Esim. vesitalous-asioissa on jo lupaviranomaisillakin ollut vaikeuksia saada pätevää ratkaisuhenkilökuntaa.

Esitystä siirtää kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaisemista asioista tehdyt valitukset kaikkiin hallinto-oikeuksiin on syytä harkita myös tarkkaan. Vesilain mukaisissa samoin kuin jätevesien johtamista koskevissa asioissa aikoinaan vesioikeudet toimivat ensi asteen valitusviranomaisina. Vesioikeuden päätöksestä valitettiin vesiylivoikeuteen. Niitä ei siten ole käsitelty aikaisemmin yleisissä hallinto-oikeuksissa. Niiden määrä saattaa yksittäisessä hallinto-oikeudessa olla pieni, joten niihin ei saada riittävää kokemusta ja rutiinia. Erityisasiantuntemuksen järjestäminen kaikkiin hallinto-oikeuksiin ei ole ongelmatonta eikä järkevää.

Ympäristölupavastuualue toteaa vielä, että aluehallintouudistuksen ohella muuttuivat myös ympäristölupa-asioiden ratkaisukokoonpanoja koskevat säännökset. Toisin kuin mietinnössä on lausuttu, tällä hetkellä suurin osa vesitalous- ja ympäristölupa-asioista käsitellään 1 ratkaisijan kokoonpanossa.

Valituslupajärjestelmän kehittäminen

Mietinnössä on myös esitetty valituslupajärjestelmän kehittämistä nykyistä yhtenäisemmäksi ja johdonmukaiseksi ja sen laajentamista. Tässä vaiheessa muutoksenhakulupa ei koskisi vesi- ja ympäristölupa-asioita, mutta asiaa pitäisi pohtia myös niiden osalta jatkovalmistelussa.

Merkitykseltään ja ympäristövaikutuksiltaan pienemmissä hankkeissa voisi valituslupa tulla kysymykseen. Näiden asioiden määrittely saattaa kuitenkin olla vaikeaa esim. luvan kohteena olevan hankkeen tai toiminnan laajuuden tai luonteen mukaan. Lupa-asiat ovat yleensä varsin tapauskohtaisia, eikä oikeudellinen ongelma le samalla tavoin toistuva valituksesta toiseen. Käytännössä valituslupaa voisi harkita esim. vesilain eräissä aina lupaa edellyttävissä asioissa vesivoiman käyttöönottoa lukuun ottamatta. Ympäristönsuojelulain mukaisissa asioissa tällaisia voisivat olla ilmoitusasiat, teknis-taloudellisista selvityksistä tehtävät erilliset (YSL 55 §) tehtävät päätökset sekä mahdollisesti eräät jätteiden hyödyntämistä koskevat lupa-asiat.